

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 « 05 »
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 « 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadására vagy megőrzésére nem vállalkezik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 15.

Fiuménél háborog a tenger.

Ha egy csepp talaj vizet mikroszkóp alatt vizsgálunk, sok féle áralagot, diatomát stb. látunk benne, melyek nyugodtan lebegnek, úsznak a csepp vizben. Lassanként aztán nagy felfordulás támad, a víz örvényleni kezd, az áralagok tömege ellenállhatatlanul ragadtatik egy pont felé, s ha ide irányozzuk a görcsövet, egy kendermagnyi állatot látunk, egy rotifert, sodró álatkát, mely ennek a csepp viznek hatalmaskodó, mindent magához ragadó ura. Ha aztán gyéren jönnek a falatok, a zsarnok állatka más viz cseppbe úszik.

De hát mi a vízcsepp a tenger sima tükréhez képest és mi a vízcsepp zsarnokának hatalma a tenger óriásai mellett?

Micsoda Fiume tanácsa Magyarországhoz képest, hogy ma fiumei kérdéssel beszélünk?

Egy nyomoruságos halász falucska volt jelentőség és érték nélkül, mely maga erejéből még ily nyomoruságosan is csak tengődött. A 49-es években ők maguk kívántak a mi köpenyünk alá bujni, ott hagyva Horvátországot, mert érezték, hogy csak tőlünk remélhetik az óriási befektetéseket, jogaik védelmét, nemzetiségük fenmaradását, hivatalokat, vasutakat, kikötőt, gőzhajózási vállalatot, közraktárakat, bankokat, piacot mely egész világra ad és vesz, gyárakat, iskolákat, végre kedvezményes szállítási díjakat szárazon és vizen.

Ime ennyi jó falatot sodort magához az a Fiume, mely oly nagy hatalomnak érzi magát — az ő csepp vizében, hogy egész Magyarországgal kikezdene, Magyarországgal, mely több, mint 100 milliót költött reá.

A »Reichswer«, az osztrák félhivatalos is rosszul palástolt kárörömmel fogja pártját Fiumének és minden áron felfujni akarná a fiumei kérdést.

Ilyen formán okoskodik különben:

»A fiumei kérdés — ugymond — már 1849. óta megvan. A kiegyezési törvények értelmében Fiume városa és annak kerülete ki van szakítva Horvátország területéből és a magyar koronával egyesített államtestet alkot: *separatum sacrae regni coronae adnexum corpus*. Fiume közjogi helyzetének végleges szabályozása, különleges autonómiája, ezzel összefüggő törvényhozása és közigazgatási viszonyai felett minden siker és eredmény nélkül tárgyaltak ekkoráig. Most is a hetvenes évek provizoriuma uralkodik ott. A törvényhozó hatalmat a magyar országgyűlés gyakorolja és csak 1888. óta küldhet Fiume két képviselőt a horvát tartománygyűlésbe. A horvát gymnasium kivételével vallás és közoktatási intézetei is a magyar kormánynak vannak alárendelve s a budapesti legfőbb törvényszékek egyszersmind a fiumei igazságszolgáltatás másod- és harmadfokú fórumai. A nagy horvát mozgalomnak élénken a szemei előtt lebegnek ezek az állapotok, midőn az állami autonómia biztosítására tör. A legjelentékenyebb horvát jogtudósnak Plivericsnek tanítása szerint a *reális unio* fogalma Horvátországnak Magyarországhoz való viszonyában a fiumei kérdést illetőleg nagy hord-

erővel bír és ezen kérdés összes körülményeinek foglalata benne van abban a feliratban, melyet a horvát tartománygyűlés egyesült ellenzéke szerkesztett, amelynek egy része így szól: »Vérző szívvel kell Felséged színe elé terjesztenünk, mily nagy gonddal tölt el bennünket Fiume városának és kerületének helyzete. A magyar kormány ellentétben azon alapszáméval, melyből ezen város provizoriuma támadt, mindent megtett, hogy Fiumét közigazgatásilag Horvátországtól elszakítsa, melyhez pedig e város lakosságánál, helyzeténél fogva, s a történelem és jog szerint is hozzátartozik. Horvátország, mely kész Fiumének egy szélesebb autonómiájú kormányzatot engedélyezni, nem mondhat és nem fog lemondani, de nem is szabad lemondani soha ezen városról.«

Ezen pár sorral a fiumei kérdés jelenlegi állása ki is van merítve.

Ezen év augusztus havában az új magyar bünvádi perrendtartást életbeléptető törvény új fázisba hozta bele ezen kérdést. Az új életbe léptetési törvény magával hozott némi korlátozást a fiumei törvényszék illetékességében s ezt támadásnak vették a város autonómiája ellen. Az igazságügyminiszter kijelentette egy ülésében, hogy az »ország egysége« követeli a Fiuméra vonatkozó bünvádi rendelkezéseket. A fiumei községi képviselő testület pedig ezalatt forrong és zajong. Dr. Mayländer polgármester a képviselőlet ülésén kijelenti, hogy a törvény szankcionálása esetén állásáról lemond. Wallusch-nig képviselő még tovább megy és az összes városi képviselők lemondását követeli. Pár napra rá megjelenik Barcsics

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Csuda történet.

Irtá: Kincs István.

Széles hátát nekivetette a koresma sarkának, egyik ökle az asztalon pihent a félig telt literes tőszomszédságában, hanem hát nem pihent a másik: vadul szelte a levegőt vele egyfolytában s a folytonos kurjongatásba beleveszekedett hangon énekelte:

Zöld a kőkény, majd megkékül,
Nem maradok asszony nélkül.

Fura nótát választott ki magának, annyi hát bizonyos. Ha komolyan házasodni készül, akkor hiszen régen lekészt arról, a feje búbján legalább telet irt a kalendáriom. Hanem azért az egész ember még elég jól bírta magát, termete olyan mint egy herculesé s a két marka bikát tudott volna megnyomorítani. Szeme fénylett: a bor tüze csillant meg benne s mégis egészben véve bizonyos gyámoltalanság rit ki annak az embernek egész viseletéből. Tekintete szinte czél nélkül révedezett maga elé s olyan szánalmas megjelenés volt, a mint egyre csak nyütte keserves nótáját:

Zöld a kőkény, majd megkékül . . .

Kivüle és én kivülem szál lélek se volt a koresmában. Magam is úgy rekedtem ott, hogy a postakocsink valami pánt erejéig beadta a derekát s mig az alsó berki kovács azt meg

nem reperálja, addig a zuhogó eső elől a falu egyetlen »szállodájába« voltam kénytelen menekülni.

Megevett volna az unalom, ha az énekes atyafit nem találom. Kitűnő alak volt a maga nemében: bármely festő esetjére vehette volna. Én legalább úgy elnéztem, mintha életemben nem láttam volna még embert szoló mulatni.

Annál kevesebbet törődött ő én velem. Mikor beléptem, félvállról pislantott felém, hanem a másik pillanatban már megfedekezett rólam s belezökkenve rendes kerékvágásába, boldogan gajdászolt tovább.

Szívesen szóba állottam volna vele. De hát az szemem szedett lehetetlenség volt. Ugy látszik, kevesellett az atyafi. Nem tehettem mást, minthogy a koresmárost vettem elő.

— Mondja csak gazd' uram — kezdtem szép csöndesen — kicsoda az az ember ott a sarokban?

— Ki volna? — emelte meg a koresmáros a jobbik vállát — hát Szócze Jóska. Azt hittem, tetszik ismerni.

— Aztán már honnan ismerném?

— No mert Jóska't ezen a vidéken mindenki ismeri.

— Olyan nevezetes ember?

— Meghiszem én azt.

— Aztán miről olyan nevezetes?

— Miről? miről? — morfondirozott a koresmáros — ha én azt az urnak olyan egykettőre elmondhatnám!

— De valamit csak mondhat az egészből.

— Hiszen no persze. Csakhogy én nem értek ám a beszéd mesterségéhez. Tudja az ur, az én eszem olyan, mint a makranczos ló: a viláért se maradna meg az egyenes uton.

— Semmi baj. Ha kirug a barázdából, majd csapásba terelem megint. Szóval no kezdje el, ki az a Szócze Jóska? az apját, anyját bátran elhagyhatja.

— Nem ott kell kezdeni a dolgot, kérem alázatossággal.

— Hát hol a manóban?

— Ott, hol az alsó berki legények czéhbe állottak és Szócze Jóska't megtették atyames-ternek.

— És micsoda czéh lett légyen az?

— Most már semmiféle, mert fölbomlott. Hanem valamikor nevezetes egyesület volt ez — talán a vármegyében sem akadt párja.

— Ugyan?

— Igenis, hogy úgy van. Mert tetszik tudni, abban a czéhben arról volt szó, hogy minden tagja ellene mond a házasság szentségének.

— Akkor hát komisz világ virradhatott a falubeli leányokra! — vélekedtem jó magam.

— Dehogy virradt, épen annyi ment férjhez, mint annak előtte.

— Kezdem a dolgot nem érteni.

— Pedig igen egyszerű. Abból a czéhből, a hogyan valaki beiratkozott, olyan formán lehetett ki állani. Csakhogy persze az utóbbi több rendbeli kiadásokkal járt.

— Teszem például?

— Hát csak a koresmát említem — ma-

Erazmus ismeretes körlevele, aki arra szólítja fel a podesztát, hogy tegye le hivatalát, mert árulást követelt el a fiumei ügy ellen, midőn Waluschnig azon indítványára ellen, hogy a horvát tartománygyűlésbe két képviselő küldessék, szót emelt.

Ilyen előzmények után került tegnap az ügy a magyar országgyűlés elé. Bánffy fejtegetéseit teljes egészében nem tette ugyan magáévá a Ház, sőt Horánszky tiltakozott a miniszterelnök egyik közjogi tévedése ellen, de Magyarországnak azt a jogát, hogy provizorium helyett definitivumot hozzon, különösen, ha a provizorium folyton nagyobb komplikációkat okoz, — nem lehet tagadni.

És ha emiatt a podesta és tanácsosai lemondanak is, azért Fiuménél a tenger még mindig csendes marad.

A kormány ebeli törekvését, ha helyes modorban teszi, csak helyeselhetjük és támogathatjuk.

ORSZAGGYULES

A képviselőház ülése.

Budapest, október 15.

Nagy éljenriadalom hangzott fel ma az ülés elején. Szilágyi Dezső elnök ugyanis a következő nyilatkozatot tette:

— Van szerencsém bejelenteni, hogy ő Felsege a képviselőháznak hódoló feliratát, melylyel szeptember 25-én, a miniszterelnökhöz intézett legmagasabb leiratára válaszolt, legkegyelmesebben, különös megaláztatással tudomásul vette.

Még hangzott az éljen, mikor a jegyző a tegnap elfogadott javaslatok unalmas, szapora felolvasásába kezdett s melyeket ilyen formán harmadik olvasásban is elfogadtak.

Szilágyi ezután hétfőre megállapította a napirendet. Egyszersmind tájékoztatást tudatta a képviselőkkel, hogy a jövő hét csütörtökén kerülnek tárgyalás alá a kvóta, a provizorium és a budget-javaslatok.

— És most tessék meghallgatni a mai ülés jegyzőkönyvét! — szólott s csakhamar bezárta az ülést. Fél egy előtt kezdődött, fél egy után már vége is volt.

gyarázta ki magát a vendéglős — úgy történt kérem alázatossággal, hogy a ki hűtellen talál lenni a fogadásához, az az atyamesternél tartozott először jelentést tenni. Az atyamester czéhgyűlést hirdetett azután a korcsma legdiszesebb szobájába és ott három nap, három éjszaka egyhuzamban tanakodtak többrendbéli literesek mellett, ha valljon a dezentort csakugyan föl lehet-e menteni. No és harmadrabra természetesen, hogy fölmentették, hanem a tanácskozási pörköltiségeket magától értetődik a dezentor nyakába varrták. Akárhány könnyezni kezdett bele, míg azt a nagy summát kihálászta a bugyellárisából.

— Bolond volt, a ki megfizette — vélekedtem én.

— Gondolja az ur?

— Persze, hogy azt gondolom, hiszen az alsó berki legényezék alapszabályait remélem, csak nem hagyta helyben a miniszter?

— Nem is kerültek azok színe elébe — hagyta helybe a korcsmáros.

— No hát akkor annak semmiféle rendelkezését semmiféle szolgabíró, meg viczispán meg nem ítéli.

— Az persze, hogy nem ítélte meg, de megítélte az atyamester.

— Ej! — pattantam föl — atyamester ide, vagy oda, hiszen az atyamester csak nem az öregisten, hogy okvetlen muszáj neki engedelmességedni!

A csikszeredai vasut megnyitása.

— Távirati tudósítás. —

Tegnap nyílt meg a székely vasut legérdekesebb és egyszersmind legfontosabb része. Az t. i., a mely Szépvíz-Szent. Mihálynál kezdődik és folytonos egész az ország széléig tart. A regényesen szép vasut-pályát számos szoros, bércz, vizmosás teszi érdekessé.

Az alábbiakban adjuk a vasut megnyitásáról szóló távirati tudósításunkat.

A székely vasutak második része és pedig a csikszeredai — gyimesi vonat részének műtani rendőri bejárását ma tartották meg Bartos Andor min. titkár vezetése alatt. A vasut stratégiai jellegénél fogva a közös hadügyminiszterium is képviselve volt a bizottságban Kopetz Henrik vezérkari századossal. Bizottsági tagok voltak még: a kereskedelmi miniszterium részéről Novák Bertalan felügyelő, a vasuti és hajózási felügyelőség részéről Tholnay Kornél felügyelő, a posta és távirat vezérigazgatóság részéről Kiss Sándor felügyelő, Csikvármegye képviseletében Mizó Bálint főispán, a Máv. részéről Geduly Gyula osztálytanácsos, igazgató helyettes, Santay Sándor üzletvezető, Herczog Ödön főfelügyelő, Pollák Lajos, Herczegh Lajos, Dax Adolf és Rudolf kir. felügyelők, Weber és Szilágyi Jenő főmérnökök, az építési vállalatok részéről Fischer Henrik és Löwenthal Miksa vállalkozók és Vidor Jenő építési vezető, főmérnök. A bejárás 8 órakor vette kezdetét Csikszeredán és a bizottsági elnök a kereskedelmi miniszter megbízásából a vonalat, miután annak kifogástalan építkezését és forgalomra képes állapotát konstataálta, a közforgalomnak átadta.

Ezzel az országban műszaki szempontokból a legérdekesebb vasutvonal forgalomba van helyezve és csakis az arlbergi, brenner vagy semmeringi vasutakkal hasonlítható össze.

Szépvíz-Szt.-Mihály állomásnál kezdődik a vonalnak igazi, hegyi pályái jellege, mert maximális emelkedése 25 promille éri el. A völgy szorulatokban magas 30—40 méternyi töltések, közbe-közbe mély sziklavágásokkal váltakoznak. A még nagyobb völgy szorulatok pedig oly viaduktokkal vannak áthidalva, a melyek dimenziók tekintetében az országnak eddig létező összes ilyenemű építményeit felülmúlják. Nevezetesen a Karako-viadukt 200 méter hosszúságban és a völgy fenekére fölött 63 méter magasságban köpilléreknek nyugvó vaszerkezettel hidalja át a völgy szorulatot. A hét egymásután következő 15 méter átmérőjű boltnyílással 32 méternyi magasságban épített ladokvölgyi kőhid karsu és a szemnek megnyugvó alakjánál fogva egyike hazánk leg-

tetszetősebb boltviaduktjainak. Ugyanily viaduktok vezetnek át a Tatros-folyó szorulatok felett. A határszél közelében létesítették még a Tatros folyón át két hid 120 és 150 méter hosszúságban. Nevezetesebb építmény e pályán a lövészi 1223 méter hosszú alagut. Megjegyzendő, hogy a fiumei vonalon levő nagy alaguton kívül ez az országnak legnagyobb alagutja. A gyimesi határállomás nagy átmeneti forgalomra van berendezve. Ennek felvételi épülete 140 méter hosszú, a pálya fölött egy — az ut fölött két emeletes, minden tekintetben impozáns és díszes kiállítású épület. A pálya több kilométernyi hosszában a Tatros medrében, illetve annak árterületeiben vonul át, mely helyeken lényeges partvédelmüket létesítették. Ezekhez mintegy 30.000 köbméter kőanyag szükséges volt. Említést érdemelnek még a vonalon előforduló óriási töltések és sziklavágások, különösen az ajnadi és felsőlőki részen, ahol 114 millió köbméterrel bíró töltések is előfordulnak. A kisebb műtárgyak közül is igen impozánsak egyesek és a nagy töltések alatt épült ilyen műtárgyak 100 méter hosszát is elérnek. Az építkezés körülbelül két évet vett igénybe és a Máv. részéről az építkezés felügyeletével Rudolf Mór felügyelő volt megbízva. Az építést Grosz és társa és Fischer Henrik társceég hajtotta végre. A bizottság az építési felügyelőségnek és vállalatoknak jegyzőkönyvileg is teljes elismerését jelentette ki a pálya szakszerű és kifogástalan keresztülvitelért. A csikszeredai-gyimesi 51 kilométer hosszú pályának az összköltsége 8.300.000 forintot tesz ki, mely összegből a vállalatra bízott munkák 5.600.000 forintba kerültek. A pályának kilométerenkénti költsége 666.000 forintba.

Reichsrath és spiritizmus.

Eszem ágában se volt, hogy ma cikket írjak ebben a förtelmes esős hideg őszi időben. De kezmem vettem ebéd után a Tiszántul-t és mikor azt olvastam a Reichsrath felől, hogy — tuléretté, hát mindjárt a rozsdás penna után nyult a kezem és föltettem magamban, hogy ezt szó nélkül nem hagyom... A Reichsrath kérem nem tuléretté, hanem igenis éretlen. És mivel így belehozott ücsémuram a zsembelesbe, vagy amint itt nálunk mondják a dudrálásba: hát mármost csak dudrálók tovább, ha t. i. meghallgatja.

— Á... Ki kopog? ...

— Szabad! — És belép az irodámba három tisztességesen öltözött bajszatlan fiatal ember és bemutatkoznak és azt mondják, hogy ők — spiritisták.

— No ücsém — köhöz legyen mérve a dolguk — önök ugyan rossz helyre jöttek az öreg Tuzokhoz, hisz én egész életemben csak annyira

— De ha az atyamestert véletlen Szőcze Jóskának hívták?

Nem tudtam, mit akar a korcsmáros azzal mondani. Hanem tekintetem véletlen a mulató atyafi herculesi termetén akadt meg szó, a mi szó, a levegőben kalimpáló reneteg ökle olyan formán kezdett nekem inponálni, hogy nyomban elértem, mit is akar tulajdonképpen a korcsmáros mondani. A legények azért tették meg Szőcze Jóskát atyamesternek, hogy alapszabályaiknak tulajdon tekintélyével szerezzék érvényt. S a kire Szőcze Jóska parancsoló tekintetével egyszer ránézett, annál már magától kezdett oldódni a bugyelláris madzaga. Előteremtette, ha a pokolból is a pörköltiségeket.

— No tudja gazd' uram, hiszi vagy nem hiszi, de ha mindent összeveszek, akkor korcsmáros szerettem volna lenni Alsó Berkiben: Kendnél az ablakon havazhatta be a pénzt.

— No hát nem panaszkodom... mert hát igenis, ha nem csurrant, csöppent. Hanem a guta régen megütötte már azokat a jó napokat.

— Persze szegényednek az emberek.

— Ej! pattant föl a korcsmáros — megvadulnak, nem szegényednek. Egy érdemes intézmény volt a falunkban — mondtam már, a legényezék s azt is meghagyták veszekedni.

— És Szőcze Jóska tekintélye mire való volt? Nem tudta összefogni őket?

— Hogyan fogja őket össze, ha minden tag megfizeti a taksáját, kilép és megházasodik? Szegény Szőcze Jóska bizony magára maradt véges-végül a czéhben. De becsületére legyen mondván, ő meg is tartotta a törvényt: mai napig se házasodott. Magára áll a világon, egyedül magára. Az egész faluban nem találkozott különb apátlan anyátlan árva, a milyen ő volt s mikor azután az utcán a bakter mégis csipett olyan gyereket, kit valami kintornás hagyott vissza s a ki még Szőcze Jóskánál is ágrólszakadtabb volt, akkor azt a gyámoltalant ő vádolta magához.

— Az apai jussán gazdálkodik odahaza — folytatta a korcsmáros szinte elzékenyülve — s munkásabb, józanabb, becsületesebb embert keresni kell nála. Mindenki szereti, tiszteli. Közbe azonban megjön a bolondja s ha rájön, akkor nem lehet vele okosan beszélni. Teszem például most is. Ilyenkor megint bele képzei magát a régi czéhbeli életbe s mint atyamester kezd el mulatni. Szinte belerozsdásodik a korcsmába, három nap kinem lehet verni innen, vagy csudának muszáj történni. Ma még csak a második napja van. Holnap estig még iszonyú sokat megiszik, agyonnyuzza a zöld a kökény... nótáját, a végén meg mindent böcsülettel megfizet, hazaszármazik s vagy fertályesztendeig vesztig marad. No lássa, uram, ez a Szőcze Jóska.

Nem tudtam, hol kezdjem, mikor a korcs-

voltam és vagyok spiritista, amennyiben a lélek halhatatlanságában hiszek; de minden más hókuszpokuszaikat tiszta merő bolondságnak tartom... Önök is éretlenek, mint a bécsi Reichsrath vitézei.

— De mégis, mondta a szóvivőjük.

— Semmi mégis öcskös! Az egész tant az emberi elme eltévedésének vagy agyafurt szédelgők pénz csalási machinációjának tartom, punktum. És figyelmeztetem önöket: hagyjanak annak az egész mesterségnek bétét, mert úgy járhatnak vele, mint én jártam volna — ha t. i. olyan bolond lettem volna, aminthogy nem voltam — ha Blondin helyett én akartam volna átvelezni a Niagara fölött kifeszített drótkötélen: és menthetetlenül bele zuhantam volna, brr! a zuhatagba. Talán önök is éppen a Reichsrath-beli komédiát olvasták és azt akarják elérni a spiritizmusokkal a társadalomban, amitotta »Kalašchenbakerok« elérnek: hogy elbolondítsák — önön magukat.

— Kérem, de mégis! És kifeszített az asztalomra egy iv papirt, melyben egy kör volt és a körbe betett egy darab egyforintost; rátették ketten a középujukat és azt mondták, hogy: »Kedves szellem! jelen vagy-e?

— No öcsém! A fűzfán füttyörésző, jégen kopogóját annak a ezintallérnek! hát lássam, mit tud az a tallér? mi szüksége van annak a jó Istenben boldogult szellemnek arra a hitvány pénzdarábra?... És hát akkor mivel csalták elő azt a becsületes hazajáró lelket, mikor még boldogult (no ő hát igazán boldogult!) Wekerle, vagy a fránya tudja, melyik miniszter (hiszen már annyian voltak, hogy előbb-utóbb rá is kerülnie kell a sornak!) meg nem kalapáltatta azt a czinból, ólomból és Isten tudja miből összefőzött mixtum kompoistumot, azt a rossz tallért.

A fiuk megszeppentek. A becsületes tallér nem mozdult. Az igaz, hogy úgy szemmel tartottam őket, mint egy bengáliai király-tigris a meglapult zsákmányát. Paf lett a kompánia.

Ajánlották magukat, s rohantak el mint a szélvész.

— Isten önökkel ifju barátim. Nem neheztek önökre azért a félóráskéért, amit spiritizmusokkal tölem elesovaszottak; hanem hát azt mondom önöknek én is, amit III. Napóleumnak mondott a minisztere, akire bár hallgatott volna, hogy: — »ez legyen az utolsó bolondság!...« Ember csak az, aki a jó Istenben és a lélek halhatatlanságában hisz; de aki azt is hiszi: hogy a jó Isten megengedte a benne megboldogult embereknek, hogy az ő szellemeik a tulvilágból homli szédelgő vagy félbolond médiumoknak megjelenjenek, az — egészen futó bolond.

De mennyünk vissza a Reichsrathba azok közzé a tudós németek közzé, akikre most már nemesak a doktori czim, hanem az is rájuk illik, hogy — »h ü b s c h e l á j t o k.« A zulu káferek parla-

máros bevégezte. Csak néztem, részvevő tekintettel függesztetem szememet az őszbeacsavarodó mulató atyafira s e közben szinte észre se vettem, mint surran be a korcsma ajtaján egy négy-öt esztendőös kis barna leányka. Oda-sompolyog Szőcze Jóska-hoz, félénken emeli meg kezét, hogy megérintse a másiknak az asztalon pihenő félelmetes öklét.

Szőcze Jóska a nóta közepén sülyedt meg. Zavaros tekintettel meredt a gyermekre. Úgy mordult el magát azután:

— Hát te meg mit keresel itt?

— Jöjjön haza, édesapám — kezdte a kicsiny rimánkodó szóval.

Szőcze ábrázatán egyetlen barátja se mozdult, csak egyre nézte tétova tekintetével a kedves kicsi lánykát, ki fölbátorodva szinte fájó hangon folytatta:

— Jöjjön haza, éhes is vagyok, meg félek is odahaza. Sötét lesz egyszerre.

Jóska még várt vagy fél percig, hanem azután hirtelen fölugrott, ölébe kapta kis árváját.

— Szegény kis galambom, hát rólad én megfeledekzném? — kiáltott szinte szemrehányó hangon — korcsmáros ur, holnap mindent megfizetek — szólt még a vendéglőshöz s azal kirozott az ajtón.

A korcsmáros tátott szájjal bámult utánna s elég hallhatóan mormogta:

— Csuda történt.

mentjében lehet ugyan látni talán esztetikátlanabb dolgokat is, de olyan pulykakakas-viadalt, minő a Reichsrath-parlamentben volt, no — az csak ott lehetett és sehol másutt a világon, ahol az emberek — zsebkendőthordának, mikor nem náthásak is.

Elmondták egymást a doktorok »zsídóknak«, »kolotschenbakeroknak« — »lumpoknak«, »gazemberoknak.« Hiszen csak ilyeneket ne mondottak volna egymásnak? Hát nem tudják, hogy a molnárnak is mondhattak bármit, nem reagált; de mikor azt mondták neki, hogy — »lisztlopó!« akkor megpukkant mérgében... Hát ha a Reichsrath is úgy jár mint a lisztlopó: kívül fogunk megalkudni arra nézve, hogy a Bánffy báró által nagyilekűen felajánlott kvótából mennyit koldulhat vissza a szegény, inséges magyar nemzet, a közöledő télre, egy kis tengeri-dödöllére?

A jó gondolatok későn jönnek. Nem kellett volna elzavarnom a spiritista-vendégeimet, hadd kopogtatták volna elő az Istenben boldogult Deák Ferencz szellemét, hogy a szemére vehettem volna: mekkorát csalódott akkor, mikor a némettel egy tálból enni kényszerített bennünket!... mikor ők maguk is verekesznek.

No de mára elég lesz a — dudrállásból; majd ha alkalom lesz, ismét rágyujthatunk.

Tuzok.

Plebániák jövedelme.

— A kongrua-bizottság működése. —

A kongrua-bizottság úgy Biharmegyében nagyrészt, Békésmegyében pedig már teljesen befejezte a plebániák jövedelmeinek összeírását.

A biharmegyei plebániák nagyrésztének jövedelmeit már közöltük.

A nagyváradi r. kath. plebániák jövedelme a következő.

Várad-Olaszi plebániánál: a jövedelem 3387 frt 44 kr; kiadásul le van vonva ebből 665 frt 90 kr, a két segédlelkész fizetése és más apróbb kiadásokra.

A Várad-ujvárosi r. k. plebániánál a jövedelem 2812 frt 57 kr; a kiadásra 254 frt 80 kr. vonatott le.

A v. velencei plebánia jövedelme 1949 frt 25 kr s mivel ezen plebániánál nincsen segédlelkész, nem vontak le az összegből semmi kiadást.

Békésmegyében a kongrua-bizottság tagjai voltak: Széchenyi Jenő apátkanonok, Grócz Béla endrődi prépost-plebános, Kny Antal békési esperes-plebános; Békésmegye részéről: dr. Fábry Sándor alispán, Csák György pénzügyigazgató, dr. Oláh György főügyész, dr. Deimel Lajos m. főszámvévő, Berthó István m. aljegyző.

A bizottság három napig tárgyalta a tizenhárom plebánia jövedelmét.

Az egyes plebániák jövedelme, a kiadások levonásával a következő:

B.-Csaba 3728 frt 27 kr.

Szeghalom 1368 frt 22 kr.

Kondoros 823 frt.

Ujkigyós 2285 frt 73 kr.

Gyoma 1508 frt 21½ kr.

Csorvás 1283 frt 02 kr.

Mezőberény 925 frt 64 kr.

Gyula 3019 frt 31 kr.

Endrőd 3628 frt 50 kr.

Szarvas 2832 frt 46 kr.

K.-Ladány 1633 frt.

Békés 2155 frt.

Békés-Szt.-András 2213 frt 55 kr.

A bizottság működésének befejeztével a bizottság tagjai és dr. Lukács György békési főispán Gróh Ferencz gyulai plebános vendégszerető házához gazdag lakomához gyültek össze.

Dr. Belezny Károly.

A várad-egyházmegyének és a szomszéd püspökii hitközségnek gyásza van, a két hónappal ezelőtt felszentelt szép új templomnak harangjai temetésre szólnak, a tevékeny, fiatal plebánosnak temetésére. Dr. Belezny Károly tegnap délben meghalt. Évek óta nagy beteg volt, régen lemondtak róla az orvosok, jól tudtuk, hogy nem sokáig marad közöttünk, mégis nehezen esik elveszteni ezt a nyílt, őszinte természetű, agilis, fáradhatatlan, munkaképes papot.

Legyen meg Isten szent akarata. Az elhunyt lelkének pedig adja meg azt, ami után sóvárgott, az örök jutalmat.

Dr. Belezny Károly született 1851-ben, okt. 14-én, — tegnap volt éppen 46 éves. Régi, hirneves gentry-családból származott, de ő reá már a hagyományos hét szilvafáról is kevesebb maradt, sokat kellett küzködnie az élettel, saját erejére volt utalva. Jogászokodott, majd pedig belépett a premontrai-kanonok rendbe, hol elvégezte a theologiai és philosophiai tanulmányait és tanár lett a rend helybeli főgymnáziumában a magyar nyelv és irodalomból.

1880-ban b. e. Lipovniczky püspök felvette az egyházmegyébe s pappá szenteltetvéen a Szent-József intézetbe került mint tanulmányi felügyelő. Szigorú ember volt, a növendékek félték tőle, de megvolt a jó eredmény, az tagadhatatlan. Büszkélkedve emlegette mindig, hogy egy sem bukott meg a tanév végén a 80 gymnazista közül s 16 tiszta eminens lett. — Mint tanulmányi felügyelő tovább folytatta jogi tanulmányait és letette a kánonjogi doktorátus szigorlatait.

1887-ben a szomszéd püspökii hitközség plebánossává lett kinevezve.

Minden igyekezetét arra fordította, hogy a püspök jóakarátát megnyerje szerény hitközsége számára, melynek régi kis kápolnája nem bírt ellenállani az idő viszontagságainak és szűk volt már a híveknek. Igyekezetét siker koronázta. Dr. Schlauch Lőrincz, bibornok-püspök bőkezűségéből felépült a szép, tágas román stylusu templom, — f. évi. Sz. Lőrincz napján megérte Belezny a legnagyobb boldogságot: ami egy plebánost érhet: a bibornok fényes ünnepek között felszentelte a templomot, de akkor már nagy beteg volt, — azt is elmondhatta — most bocsásd el Uram a te szolgádat...

Nyílt, őszinte természetéért szerették ismerősei és barátai, vendégszerető háza sok vendéget látott. Hívei ragaszkodtak hozzá, mert látták, hogy kész megtenni mindent értük. Paptársai őszintén gyászolják benne derék kártársukat.

Belezny Antal karmester távoli rokonát siratja az elhunyt plebánosban, kinek haláláról a rokonok a következő gyászjelentést adták ki:

Belezny János és neje Zakár Erzsébet, Belezny Anna, Belezny Mária férjével Schmidt Mihályval s gyermekeivel, Belezny Ferencz, Belezny Erzsébet férjével Hrabály Imrével és gyermekeivel, fájdalomtól megtört szívvél tudatják a szerető testvér, sógor, nagybátya és rokonok főtisztelendő dr. Belezny Károly bihar-püspökii plebánosnak 46 éves korában, áldozópapsága 18-dik, bihar-püspökii lelkészkedésének 11-ik évében, Bihar-Püspökiben 1897. évi október 15-én déli 1½ órákor, hosszas és kínos, de Istenben való megnyugvással türt szenvedés, s a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. hó 18-án d. e. 9 órákor a bihar-püspökii róm. kath. egyházban tartandó gyász-mise után a b.-püspökii róm. kath. temetőben fognak örök nyugalomra helyeztetni, mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, paptársai, jóbarátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Kelt Bihar-Püspökiben, 1897. évi október hó 15-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

TÁJÉKOZTATÓ.

Október 20. Katonai ellenőrzési szemle Nagyváradon.

Október 20. A biharmegyei nőegylet választmányi ülése.

Október 23. Felolvasó-estély a v. velencei Népkörben.

Nov. 7. Elnökválasztó rendkívüli közgyűlés a kath. körben d. e. 11 órakor.

November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

A letartóztatott utkaparó.

— A törvényszék határozata. —

A mint előre gondoltuk, a kir. törvényszék akként határozott a sár- és kavicszállításhoz elkötetett nagy család miatt letartóztatott Csepely Zsigmond utkaparó felelőssége ügyében.

A vizsgáló-bíró által hozott s a letartóztatást elrendelő végzés ellen, mint már írtuk, a Csepely Zsigmond ügyvédje: dr. Kiss Dénes fellebbezést adott be a törvényszékhez.

A kir. törvényszék tegnap délután tanácskozott a fellebbezés ügyében s a vizsgálati fogság további fenntartása mellett, a fellebbezést elutasította. Így tehát Csepely Zsigmond továbbra is fogságban marad.

Ember Géza vizsgáló-bíró nagy buzgalommal folytatja a vizsgálatot; már eddig is több tanut hallgatott ki.

A vizsgálatnál, a mennyire lehet legalább 10 évre visszamenőleg akarják megállapítani az összeget, hogy mennyivel lopták és csalták meg Nagyvárad város pénztárát. Ugy látszik, hogy sokkal nagyobb összegre rug a család, mint előbb gondolták, s megközelíti a 80 ezer forintot.

Megnehezíti a vizsgálatot a róvás fák eltűnése, mert a mérnöki hivatalban talált róvás fák alig nyomnak valamit a vizsgálatnál, mivel összesen csak két szál rovásfa van meg az 1896. évről, a többi mind a folyó évről való. Az előbbi évekről egyetlen rovásfát sem találtak. Az ez irányban megindítandó vizsgálat, a melyet el is várunk a dolog tisztázása érdekében, — fogja kideríteni, hogy mikor tüzeltek fel a nagy halmaz rovásfát.

UJDONSÁGOK.

* A bibornok Kis-Szántón. Dr. Schlauch Lőrincz bibornok tegnapelőtt látogatást tett Kis-Szántón br. Königswarter Hermannál s a bárónő születése napja lévén, melegen gratulált Königswarterné bárónőnek. A bibornokot Mayer Antal püspöki levéltárnok kísérte. A főuri kastélyt születésnap alkalmából még díszes vendégsereg kereste fel, így ott voltak Szunyogh Péter alispán, Faliczky Viktor m. főlevéltárnok, dr. Márkus László ügyvéd, Stark Gy. s még többen. — Ugyancsak meglátogatta a bibornok Teréz napja alkalmából Sal Ferenczet a várad hegyen levő szőlőjében s a ház urnőjének kifejezte jókívánatát.

* Új gyűlésterem a kolozsvári megyeházban. A lehető legünnepiesebb aktussal adták át a használatnak Kolozsvárt f. hó 14-ikén a kolozsmegyei megyeház gyűléstermét. Gr. Bóldi Akos főispán lendületes szavakban emlékezett meg Felsőes urunk igazán fejedelmi ajándékaról s mint mondta, mi sem illőbb, mint hogy ezen fejedelmi kegy hatása alatt azon dicső uralkodó éltetése hangozzék először a megyeház gyűléstermében, ki ily kedves ajándékkal lepte meg nemzetét.

* Carmen Sylva bölcsészeti-tudorsága. A hivatalos lap tegnapi száma közli azon legfet-

sőbb kéziratot, melyben Ő Felsőge megengedi, hogy az egyetem bölcsészeti-tudorára avathassa a román királynét.

A legfelsőbb kézirat így szól:

»Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy a budapesti tudomány-egyetem Erzsébet Lujza Otília román királyné Ő Felsőjét tiszteletbeli bölcsészeti-doctorrá avathassa és neki a doctori oklevelet kiszolgáltathassa.

Kelt Budapesten, 1897. évi okt. hó 13.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Dr. Wlassics Gyula s. k.

Eltekintve a dolog érdemétől, minden bizonynyal kellemes meglepetést szerzett egyetemünk ezzel a költő-királynénak.

A Carmen Sylva névhez ugyan kissé furcsán illik az a dr., Erzsébet-hez pedig még furcsábban. De hiszen az egyetem nem kitüntetni, hanem inkább megtisztelni akarja ezzel a doctori címmel Carmen Sylvát a királynét. A tudori oklevelet küldöttség fogja legközelebb átadni, — és kifejezést adni azon hódolatnak, a mely egy kiváló költőt, királynőt s most már disz-doktort is, joggal megilleti.

* Ülések a városházán. Nagyvárad város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága október hó 20-án délután 3 órakor ülést tart, a melyen a nagyvárad i. r. hitközség építkezési ügye, a Kert-utcai műkő, a Szechenyi Szálloda melletti és Kert-utcai aszfalt munkák átvétele kerül elintézés alá. — Az alsófoku kereskedelmi iskolai bizottság október hó 17-én délelőtt 10 órakor tart ülést.

* Elővigyázat a vásárlásnál. Nagyváradon a Nagy-piacz térre egyes vállalkozók vasuti kocsik számra hozzák a burgonyát. Egyik ilyen kereskedőnél a napokban egy helybeli gazda pár forint ára burgonyát vásárolt, azzal a kikötéssel, hogy a megvett árut a lakására tartozik szállítani. Várta is az illető a már kifizetett burgonyát, de ez csak nem érkezett meg. Végre is a rendőrség elé került a dolog, a hol a kereskedő a pénz felvételét tagadta és csak sok huzavona után fizette vissza a felvett összeget. Figyelmeztetjük a vásárló közönséget, hogy a kellemetlenségek kikerülése végett előre ne fizessenek a megvett árukért.

* Névváltoztatás. Kiskoru Feldheim Mózes (Mór), Béla és Márton (Miksa) brátkai lakosok vezették nevüket »Földes«-re változtatták.

* A közkórház elmebeteg osztályának kibővítése. Biharvármegye kórházi választmánya tegnap foglalkozott a megyei közkórház elmebetegosztályának kibővítésével. A már elkészült terveket újra átdolgozzák. Felmerült az a kérdés, hogy átenged-e az állam elegendő elmebetegot a kibővített osztályra. Ez iránt felírnak a belügyminiszterhez. Egy másik kérdés, hogy a kórházzal szomszédos püspökségi uradalmi épület kertjébe beszögélő területet elcserélni hajlandó-e a püspökség más megfelelő területtel. Megbízták az alispánt, hogy e tekintetben lépjen érintkezésbe a püspökséggel.

* Borzalmas bukfelez. Weisz József kereskedő, ki az utóbbi időben a bürzén elvesztette egész vagyonát, s e miatt buskomorságba esett, két sógora tegnap Budapestre vitte, hogy valamelyik elmeorvosintézetben elhelyezék. A szerencsétlen ember egész nap halgatóg gubbasztott a Páris szállodában levő szobájukban. Délután 3 óra tájban aztán, mikor látta, hogy sógorai nem nagyon ügyelnek rá, hirtelen felugrott, az ablakhoz rohant s azt felszakítva, az első emeletről az udvarra vetette magát. Széthasadt koponyával maradt ott, hol-tan. Az egykor dúsgazdag ember holtteste most a Morgue-ban várja az öngyilkosok hulláinak rendes sorsát, a felboncoltatást.

* Meglopott szerető. Tegnap panaszt tett a rendőrségnél Bodnár Zsuzsanna felső kasszárnya-utcai lakos, hogy egy volt szeretője Bajdics Pál lovász, az ő távollétében állkules-csal kinyitotta lakását s onnan mindenféle apróságot és ruhaneműt elvitt. A rendőrség Bajdicsot letartóztatta.

* Csak nem vett ki a filloxera. A félelmetes féreg, a szőlőpusztító nyavalya, a gonosz filloxera újra kísértani kezd. — Éppen csak hogy elindult valahogy újra a szüretelés, a féltő gondossággal ápolt szőlőcsemeték éppen meghozták első ujságot, az első termést — s már is ott lappang a gyilkos féreg, az annyi fáradsággal létesített szőlők között. Már a multkor említettük, hogy két dunántúli községet zár alá helyezett a földmivélségi miniszter, az ott erősen pusztító filloxera miatt. S a hivatalos lap megint három községről beszél, melyeket zár alá helyeztek a filloxera miatt. Ezek a községek: Rozsanda, Sály és Néthny. Tehát már Nagy-Küküllő megyében is felütötte fejét ez a rettenetes elemi csapás. És kitudja, holnap, holnapután és a következő napokon hol fedezik fel újra ezt s galád férget. Talán a bekövetkező tél gátat vet terjedésének, de ki tudja, nem fog-e annál rohamosabban szétterjedni a tavasz megjöttével? Bizony ezek a filloxerás hírek olyanforma hatásuk a szőlős gazdákra, mint a lélekarhang kongása. És a harang kong és jelenti, hogy itt van a rettenetes, a kiirihatatlan, a falánk bestia: a filloxera.

* Gyermek tolvajok. Négy vásott suhanczot fogtak ma el a rendőrségnél egyik helybeli könyvkereskedő panaszára. A négy fiu azzal van vádolva, hogy egy helybeli kereskedőtől hatszáz forint ára bélyeget loptak. A gyermekeket a rendőrség, a főtettes kivételével, szabadlábra helyezte, de a vizsgálatot folytatja.

Megint egy »jól értesült« ulyság.

Nincs szebb, megkapóbb, imponálóbb, mint mikor a valkába tapogatózó és kombinációk közt hányódó tömeg közepette hatalmasat üvölt valaki: »Biztos forrásból tudom, hogy...«

Hova törpül ilyenkor a »benfentes« mellett a kinfentes csöcselék!

Igen, az a fenség, melyet egyes tévelygő széptan-tanítók bizonyos világhírű mondásokban ismernek föl, igazság szerint ott nem is létezik.

Hiszzen nem mindennapi dolgok, mint teszem: »És mondá az Úr, legyen világosság és lőn világosság« — avagy: »Eként választott s igent intett rája Kronion; s meglóbogának ennekutánu örök életű lőjén, — dus, szép fűrtjei, megrázták a nagy Olympust, — végül: »Mitől félsz? hisz Caesart viszed?; — azonban a modern klasszikusok szerint ez a »Biztos forrásból tudjuk, hogy...« Kis Miskává redukál minden más frázist.

Mikor ott látom valami pekingi kaesa előtt, önkénytelenül megindultság vesz rajtam erőt s rebegek: Ime az ut, igazság és élet!

És most is mikor a Pester Lloyd esti számában a táviratok között ott hizik vastagon »Amint biztos forrásból értesülünk,« ... meghatottság fog el; — megtörlöm könnybe lábadt szememet és áhitattal pislantok az Igék közé. Igen és »döbbenettel szivemben« olvasom.

»A pétervári irányadó körökből értesült tehát döntőleg jól értesült »Kölnische-Zeitung« határozottan állítja, hogy a czár rendkívül béke-szerető, — oly annyira, hogy a tervbe vett orosz-francia szövetség csak is azon esetben jöhet létre, ha a francziák kihagyják jövőendő programjukból az Elzász-Lotharingia visszanyerésére irányuló aspirációikat.« (Puff! Bumm!)

Sűrűn omló könyvekben uszó szemeim széttekintenek az összes fő és mellék világtájak irányában és vizsga tekintettel keresem azt, a ki ehhez fogható főséges bölcsességet tud mondani.

Segítsenek, kérem; több szem többet lát; hátha talán önöknek sikerül, mert hát én erősen kételkedem, hogy sikerrel járjon felfedező szemlésem.

Buksy.

SZINHAZ ES MÜVESZET.

A kolozsvári nemzeti színház államosítása. A kolozsvári nemzeti színház államosítása, mint már írtuk, befejezett tény. Az országgyűlés utasítása folytán foglalkozott a végleges megoldással a belügyminisztérium s a legutóbbi minisztertanács határozatban kimondotta a kolozsvári színház államosítását. A belügyminisztérium jövő évi költségvetésében már benne szerepel a kolozsvári nemzeti színház átalakításának költsége és az évi rendes szubvenzió. A belügyminiszter már el is küldötte az államosításról szóló dekrétumot B ö l ö n y intendánsnak, tudtára adván a minisztertanács határozatát s megbízván őt, hogy mint a kormánytól kinevezett intendáns intézze tovább a színház sorsát. Az államosítás folytán szükséges átalakításokra a kormány 65.000 forintot szavazott meg. Az évi szubvenció összege: 40.000 forint. A belügyminiszter figyelmezteti B ö l ö n y t, hogy a szubvenzió kereteit át ne hágja. A kormány határozata s a B ö l ö n y kinevezése a n a p o k b a n f o g m e g j e l e n n i a hivatalos lapban.

Mié lesz a fabódé? A jövő nyári színdíj sorsa ismét felszínre kerül s foglalkoztatni fogja rövid időre Nagyvárad-város törvényhatóságát. Ugyanis, mint értesülünk Leszkay András színigazgató tegnap már elküldötte kérvényét a színiügyi bizottság elnökéhez: H o v á n y i G é z á h o z, a melyben kéri a játsszási engedélyt a jövő nyárra. B ö l ö n y József kinevezése a kolozsvári nemzeti színház intendánsává már elhatározott dolog s mint biztos értesülésünk van, ő is pályázni óhajt a nagyvárad nyári idényre. Ha B ö l ö n y már Virágvasárnapkor átveszi a kolozsvári színház vezetését és szervezni tudja társulatát, akkor komoly ellenfele lesz Leszkaynak, akivel a mult szezonban meg volt elégedve a közönség, ha azonban csak a jövő év őszén lépne B ö l ö n y József a kolozsvári színház élére, s őszig M e g y e r i marad a művezető-igazgató, ugy csak Leszkay Andor társulatára reflektálhatunk s a közgyűlés többsége ezuttal is mellette foglal állást a szezon sikere érdekében.

Igazságszolgáltatás.

A harapós tolvaj. Ez év augusztus 14-én Rothbart Bernát pincézét szándékozott megdézsmálni a két B á t o r i testvér, B á t o r i Lajos és József. Este óvatosan belopóztak a pinczébe, a hol azután két kis hordót megtöltöttek pálinkával s magukkal akarták vinni. Azonban rajta vésztettek, mert Rothbart eselédjei megfogták B á t o r i Lajost, a kit a pinczébe esuktak, de a másik elmenekült s csak a második utcában tudta megfogni két katonát.

B á t o r i Lajos azonban amdön a rendőrök a pinczéből kiakarták vezetni, dulakodni kezdett s az egyik rendőr ujját megharapta úgy, hogy még most is fáj az ujjá s valószínűleg amputálni kell.

Ma állott a két testvér a törvényszék előtt még pedig B á t o r i Lajos lopás büntette és súlyos testi sértésért, míg öccse József lopás büntetével vádolva.

A törvényszék mindkét testvért elítélte és pedig Lajost három és fél évi fegyházra míg Józsefet egy évi és három havi börtönre. Az ítélet ellen mindannyian felebbezték.

A kinek muszáj lopni. Egy nagyon becsületes adóssal volt ma dolga a törvényszéknek, a ki csak azért lopott, hogy adósságát megfizethesse. W e i s z M ó r i c z n a k h i v j á k e z t a

derék embert, a ki a mult évben kiment Szakáll község határába s onnan két lovat lopott. A lovakat behozta Váradra, a hol is egy külső koresmába szállott. Itt lovat bekötötte az istállóba, de egy diószegi ember megismerte a lovakat s W e i s z o t a várad rendőrség letartóztatta.

W e i s z M ó r i c z n e m h i v a t k o z o t t a r e n d e s m e n t s é g e k e z a s z e g é n y s é g é r e s t b., h a n e m e g y u j m e n t s é g e t t a l á l t k i.

Azt vallotta, hogy ő neki lopni kellett, mert tartozott 22 frttól s az adósságot nem tudta megfizetni, hát azt gondolta, hogy lop egy lovat s annak az árából ki fogja tudni fizetni adósságát.

A lopás azonban nem sikerült s így adósságát nem fizethette ki, sőt még ma törvényt is ültek a valóban ritka lelkiismeretes adós felett.

A törvényszék h á r o m é v i f e g y h á z r a é s ö t é v i h i v a t a l v e s z t é s r e í t é l t e W e i s z o t.

Megcsipett csaló. Még 1895-ben a vasut felé menő emberek figyelmét egy szegény öreg zsidó ember vonta magára, a ki szomoruan ült ott s ha valakinek a részvétét felköltötte s megkérdezte sorsát, szomoruan panaszkolt el nyomorát s végül megkísérelte, ha látta, hogy megszánta valami tudatlan ember, hogy vegye meg gyűrűjét, a mi — mint mondá, — utolsó vagyona.

A gyűrű pedig, amit eladott mint aranyat, értéktelen rézből készült s így a jószívű embert becsapta.

Ezt a csalást többen fel is jelentették a rendőrségnek, de mindig megbocsájtottak neki, míg végre is emberére akadt.

1895. január 19-én Moldován Lajos és Barhelos Béla helybeli lakosok sétálni mentek a vasut felé s ott találták az egyik padon Róth Henriket, akinek a sorsa annyira meghatotta a két embert, hogy Moldován megvette az öreg gyűrűjét 3 frt 50 krért. A gyűrű azonban gyanus volt előtük s ezért bevitték egy aranyműveshez a ki konstata, hogy a gyűrű értéktelen.

Ezért a bűnéért állott ma a törvényszék előtt. A kir. törvényszék család vétségéért nyolcz napi fegyházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte.

Érdekes volt Rothnak a felebbezése, a ki a hivatalvesztésbe belenyugodott, de a 8 napi fegyházat nem akarja s csakis ez ellen felebbezett.

A nagyvárad kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Pojnár Dénes.*

2345. Orsós Éva lopás — részben megváltoztatva.

2342. Adler Jónás idegen ingó rongálás — részben megváltoztatva.

2349. G. Tóth Mihály erőszak nem. köz. — megváltoztatva.

2356. Tamás Mitru lopás — helybenhagyva.

2399. Kogyila Tógyer s. t. hatóság elleni erőszak — részben megváltoztatva.

2399 Ifj. Nagy János súlyos testi sértés — helybenhagyva.

2582. Janik István hatóság elleni erőszak — részben megváltoztatva.

2303. Fazekas Farkasné anyakönyvi kh. — helybenhagyva.

2437. Tógyer Judrej könnyű testi sértés — rendelet.

2906. Bezsán Gorga közönség elleni kh. —

Előadó: *Urbán Adolf.*

2829. Boros Lajos rágalmazás — helybenhagyva.

3022. Magori István becsület sértés — rendelet.

3091. Medve Mihály s. t. lopás stb. mgs.

3252. Kanalas Flóra lopás — helybenhagyva.

2912. Nagy István súlyos testi sértés — helybenhagyva.

2913. Bánhegyesi Sándor súlyos testi sértés — helybenhagyva.

3084. Lus Gyula személyes szabadság sértés — megváltoztatva.

3086. Kis Mihályné közönség elleni kh. — helybenhagyva.

3087. Ollár Konstantin idegen ingatl. rong. megváltoztatva.

Előadó: *Fráter Imre.*

1626. Vajda Bálint s. t. — Olasz Albert s. t. — részben megváltoztatva.

1646. Kázár Mihályné s. t. — Zaborán Gábor — helybenhagyva.

2045. Szevoj Anna — Lutyó Elena s. t. — rendelet.

2066. Aradi polg. tkptr. — Csordás Petru — helybenhagyva.

Előadó: *Dr. Járosy Károly.*

1698. Kolozsa Floricza s. t. — Kolozsa György — feloldva.

1703. Szopits Miklós — Szevits Mihály s. t. — rendelet.

2091. Oltovay Károly és fija — Ország Géza — részben megváltoztatva.

2114. Oltovay Károly és fija — Ország Géza — esatolva.

2096. Berár Juon — Farkas Juon s. t. — megváltoztatva.

2115. Vinkler Viktor s. t. Joó Dezső — helybenhagyva.

2117. Weisz Zsigmond — Fausz R. — megváltoztatva.

Előadó: *Marienescu Athand.*

2094. Bich Hermann Ürményi Pál s. t. — helybenhagyva.

2121. S. Szabó Anna — Szabó István s. t. — megváltoztatva.

Előadó: *Bocz Géza.*

1945. Orbán Ferencz — Geiszt Gyula — helybenhagyva.

1666. Vajnovszky József — Balogh Pál — helybenhagyva.

1736. Engel Ign. s. t. — Balogh János mgs.

2014. Feur J. H. — Miszey János. — helybenhagyva.

2099. Holtyán Gyorgye hagyatéka — helybenhagyva.

2116. Kohn Emanuel hagyatéka — megváltoztatva.

2123. Osztreicher Sándor esőd ügye — helybenhagyva.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

1856. Móricz Pál esőd ügye — helybenhagyva.

1900. Kubazsák János — Simalya Mihály és fia — helybenhagyva.

2081. Kara Sándor és neje esabai tkptr. — visszautasítva.

2055. Szentkirályi Ödön — Lemberg István — helybenhagyva.

2072. Hranyszky Ferencz hagyatéki ügye —

2073. Tudor Flore hagyatéki ügye — mgs.

2078. Kafinek Ferencz hagyatéki ügye — részben megváltoztatva.

2097. Englander Miklós — Szondy István s. t. — helybenhagyva.

Előadó: *Molnár Géza.*

2742. Mészáros Géza Minály s. t. gondatl. emberölés — részben megváltoztatva.

2761. Horváth István hatóság elleni erőszak — helybenhagyva.

2762. Proczovszky István s. t. lopás orgazdaság — részben megváltoztatva.

3773. Szilágyi Gábor lopás — helybenhagyva.

2774. Fekete Sámuel súlyos testi sértés — helybenhagyva.

2783. Oláh János s. t. súlyos testi sértés — mgs.

2785. Buza Ferencz rágalmazás — helybenhagyva.

2795. Balogh Sándor közrend elleni kh. — helybenhagyva.

REGENY-CSARNOK

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Irlta: ROYETTA G. Ford.: S. J. 46.

A dolog nagyon rossz fordulatot vett a mi szegény Praudínokra nézve.

Alig indult el a gondola, Cecilia el kezdte szidni Badoerot. Elza hallgatott. Sokkal több önérzete volt, semhogy azt szidta volna, ki oly kevéssé hódolt meg előtte.

«Még értem,» folytatá Cecilia, «ha, miként a konzulnak és Potapovnak, kötelességei lettek volna Lentz hercegnővel szemben!»

Ezen névre gúnyosan mosolygott Ramolini.

«Mi? — Talán nem igaz, hogy Jamagata és Potapov ma estére meg lettek hívva Lentz hercegnőhöz?»

Ramolini igenlően intett.

«Nos, aztán!»

«Az utolsó Lentz hercegnő 1869-ben halt meg Bécsben.»

«De — hát ez a nő Velenczében?»

«Ez a nő, ki minden alkalommal Lentz hercegnőnek nevezeti magát, Krausz kaptitány-nak, valami Lentz herceg szárnysegédjének vagy titkárnak özvegye, a ki t. i. gyermektelenül halt el és ezt a Krauszt tette örökösévé.»

«No, lám csak!»

«Tehát éppen nem igaz, hogy az ő atyja uralkodó volt?» kérdé Praudino olyan fájdalmas hangon, mint a kinek egy szép illúziója foszlott széjjel.

«Miért nevezik hát őt Badoero és a többiek mindnyájan hercegnőnek?» kérdé Cecilia boszusan.

«Egyszerűen azért, mert Velenczében ez jól hangzik. Párisban persze hasztalanul követett el mindent Krauszné asszonyság, hogy bolondokat fogjon, ott nem volt szerencséje. Hja! — a párisi társaság! — a Saint Germain negyed! —»

«Sokáig volt Ön Párisban?» kérdé Cecilia a lovagot.

«Nem, sohasem voltam ott; de minden esetre el akarok még oda menni, mielőtt meghalok.»

Mialatt ezen beszélgetés folyt, a gondola mindig sötétben haldott és egyik melléksatornából a másikba fordult, míg egyszerre csak a Canal Grande-on találták magukat, éppen a Rialto hidnál.

«Óh!» kiáltottak fel mindnyájan, a kik a gondolában voltak és felemelkedtek csaknem fekvő helyzetükből, hogy a pompás képet jobban élvezhessék; azután mindnyájan elnémultak, mintegy megbűvölten merülve el a nézésbe.

Csak Ramolini maradt közömbös és betakarta térdeit egy sárga kendővel, melyet Cecilia kölcsönzött neki.

A Rialto-hid, melyről a rajta tolongó ember-sokaságnak csak fejei látszottak, oly fehér volt a villanyfénytől, hogy csaknem átlátszónak tűnt fel.

A gondoláktól ellepett Canal Grande háznak összes ablakai gyönyörűen ki voltak világítva, a házak sötét árnyékaiból kísértetszerűen nyultak ki az erkélyek és itt-ott bengáli tüzek égtek a paloták góth ívezetei között.

Közben pedig a Gallegianteről (ez egy szép, üvegekbe rakott gyertyákkal kivilágított pagodaszerű épület) két gyönyörű női hanghallatszott. Egy klasszikus szerenádát daloltak:

«A méla hold
Mint csendes álom
Terül el az égboltozaton.»

Az összes gondolák mozdulatlanul állottak, szorosan egymáshoz simulva, a víz lassu mint valami mély sóhajtól emelgetve. Az asszonyok, fátyolaikba burkolózva, ülőhelyeiken, félig nyitott szájjal és lezárt szemekkel, mialatt a gondolások felállottak, fedetlen fővel. Az egész megszámlálhatatlan néptömeg némán hallgatott. Az ének hangzott tovább:

«Szirének és nymphák,
Hattyúk és Nereidák
Úszkálnak a habokon.»

«Óh, csak a férjem itt volna!» sóhajta ismétlenül Cecilia, miközben az őrnagy a kendő

alatt Elza kövér kezeit szorongatta, a ki hasonlóképen elragadtatva, nem tett ez ellen kifogást.

Most Ramolini sem mosolygott, nem idézte Gounod-t sem, Gegió aludt és Praudino, a szegény fiu, gyöngéd pillantásokat vetve Elzára nyílt szemekkel álmódott.

Midőn mégis egyszerre minden gondola megmozdult, Praudino, ki életében most először volt ilyen zörzavarban, nyugtalanság vett erőt.

Figyelt a gondolásokra, kik most evezőkkel dolgoztak és lassu, de azért felindulástól remegő hangon szóltak egymáshoz:

«Vigyázz!»

«En felállok!»

«Lassan a kormánylapáttal!»

«Indulj!»

«Lassan a kormánylapáttal, ha mondom —!»

«Félre, félre, hogy előremehessek!»

«Sohasem történt még meg,» kérdé Praudino a lovagot, olyan arcot vágva, mintha egészen közönyös kérdést tenne fel, «hogy ilyen szerenádok alkalmával egyes gondolák összetörettek?»

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Uj botrány a Reichsratban.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) A mai ülésen az ellenzék követelte a vád alá helyezési indítvány tárgyalását. Abrahamovics elnök ezt megtagadta. Erre óriási botrány keletkezett. Többen az elnöki emelvényre rohantak. Az elnököt formálisan pofonokkal fenyegették és egymásnak a legvadabb piszkolódást vágták arcába. Erre fél órai szünet következett. Ezután az ellenzék kijelentette, hogy eláll a szazazástól, ha *Badeni* bejön. Erre *Badeni* bejött. A zaj lecsillapult. De *Badeni* csakhamar távozott. A helyzet zavarosabb, mint valaha. A provizorium megszavazása igen kétséges. Híre jár, hogy *Badeni* Budapestre készül és le akar mondani. Ez a hír azonban még megerősítésre vár.

Autonomia Kubában.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) A »Correo« című lap megerősíti azt a hírt, amely szerint a kormány a jelentékenyebb kubai állásokat kubai autonómistákra szándékozik bízni.

Obstrukció Bécsben.

Bécs, okt. 15. (Saját tud. távirata.) A baloldal folytatja az obstrukciót. Ismétlenül indítványoznak névszerinti szavazásokat.

Javaslat a provizorium ellen.

Budapest, okt. 15. (Saját tud. távirata.) A Kosuth pártiak elhatározták, hogy a provizorium ellen javaslatot adnak be.

A szultán a keresztény alattvalóknak.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) Azt a tizenkét bolgárt, akiket az Obojekolostor körül történt esetről elfogták, a szultán parancsára szabadon bocsátották. A váli utasítást kapott, hogy a keresztény lakossággal szemben tanusítandó magatartásában a szultán ez intézkedését tartsa szem előtt. A Szimériosz bulgár püspök és Riczor kereskedelmi ügyvivő visszahívását kérő petíciót a porta elutasította. Hír szerint Firmilianosz szerb püspöki hely-

nök, aki Üszkübbe már megindult állása elfoglalására a portától utasítást kapott, hogy a kolgár bérátok adományozását, állása elfoglalása előtt, pár napig várja meg Szalonikiban.

Sándor szerb király Bécsben.

Bécs, október 15. (Saját tud. távir.) A szerb király Bécsbe utazott.

Spanyol minisztertanács.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) A minisztertanács elhatározta, hogy a szept. 12-iki leiratot, amely a Fülöp-szigetek törvényhozási reformjáról szól, hatályon kívül helyezi és a régebbi kegyelmi leiratokban nem említett valamennyi deportált kubai felkelőnek megkegyelmeznek.

A sziámi király madridi útja.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) A sziámi király a sziámi hercegek kíséretében tegnap éjjel elutazott Madridba.

Komáromi Mariska a vidéken.

Budapest, okt. 15. (Saját tud. távirata.) Komáromi Mariska esküvője után hangversenykörútra megy a vidékre.

A londoni munkássztrájk.

Budapest, okt. 15. (Saját tud. táv.) A londoni hajójavítók, kazánkovácsok és munkaadók közt folyt tegnapi értekezlet után visszavonták a munkások kizárását és megállapodást kötöttek, bár a munkaadók a 8 órai munkaidőhöz nem járultak hozzá.

Török-bolgár szövetség.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) A »Standard« konstantinápolyi levelezője állítólag megbízható forrásból arról értesül, hogy Bulgária Törökországnak védés dacz-szövetséget ajánlott fel, amely szerint Ferdinánd fejedelem megmaradna Rumélia főkormányzójának és a fejedelem családjában ez a hivatal örökös volna Bulgária elismerné a szultán teljes szuverénitását; Törökország felelősséget vállal. Bulgária épségben maradására. Háború esetén Törökország köteles 200,000 embert, Bulgária 100,000-et harcztérre küldeni. A levelező hozzá teszi, hogy alapos ok van arra a feltevésre, hogy a szövetség előzetes tárgyalásai már megegyezésre vezettek.

Görög hírek.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) A »Times« jelenti Konstantinápolyból a hó 12-éről: Október 6-ika óta nem küldtek csapatokat Tesszáliába; nagyobb katona-szállítmányok várják azonban itt a parancsokat. A török hadügyminiszterium kijelentette, hogy a török zászlóaljokat kiegészítik, mert Tesszália kiürítése után a bolgár-szerb határra mennek állomásaikra.

A szegedi szerelmi dráma.

Budapest, okt. 15. (Saját tud. távirata.) Balog Gyula budapesti villamos vasúti kocsivezető egy Nagy Angela nevű leányt budapestről Szegedre szöktetett és ott agyonlőtte. Ma ítélte fölötte a bíróság. Másfél évi börtönt kapott. Szegeden családja, Budapesten több szeretője

van. Testvére Anna a tárgyalás után le akarta szurni bátyja egyik kedvesét ott a börtönörök előtt, de meggátolták ebben és letartóztatták.

Az új amerikai külügyi ügyvivő.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) Kasson volt bécsi amerikai követet a külügyi hivatal külön ügyvivőjévé nevezték ki a Dingley-vámtarifa értelmében megkezdendő viszonzási tárgyalásokhoz.

A lepra-konferencia vége.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) Tegnap a lepra-konferencia itt időző tagjainak tiszteletére a dermatologiai társaság disz-ülést tartott, amelyen megjelent Bosse közoktatásügyi miniszter is. A dermatologiai társaság tiszteletbeli tagjaivá választotta meg: Virchovot (Berlin), Neumann (Bécs), Kaposyt (Bécs), Besniet (Páris) a lepra-konferencia tagjait.

Dolezsál kivégzése.

Bécs, október 15. (Saj. tud. táv.) Ma reggel 7 órakor végezték ki a törvényszék udvarán minden incidens nélkül Dolezsált. A lelkész a kivégzés után imát mondott és beszédében azt mondta, hogy a gyilkos bűnbánóan halt meg.

KÖZGAZDASÁG.

A pénz drágasága.

(A. É.) Hetek óta folyik a pénz drágulása. Egyik jegybank a másik után emeli föl a kamatlábját. A pénz iránt való igények egyre emelkednek s a német birodalmi bank igazgatója kijelentette, hogy az év végére még folyton fokozódó igényeket vár. A bankigazgatónak ez a közlése az összes európai börzékre nagyon rossz hatást tett, s ha tekintetbe veszik, hogy az angol bank is föl akarja emelni a pénz árát, akkor tényleg lehet okuk rá, hogy féktelen spekulációkat, melyeknek a bankpénz az életére szűkebb mederbe szorítják,

Igen, de mit tegyenek a gazdák! Hiszen a pénz drágulása első sorban őket érinti, akik nem is spekulálnak a pénzzel, hanem normális tisztességes munkájuk igényel bizonyos forgótőkét. De hát a gazdák pénzügyeivel nem igen szoktak törődni, a gazdáknak nincs börzékük, mely a pénz drágulásán fölháborodják s ha valaki tesz valamit a gazdák érdekében, hogy a termelés ez első fontosságú ága olcsóbb pénzhez jusson, akkor minden támogatás nélkül, minden jóakarat nélkül, sőt a bankrendszer mai képviselőinek agitációja ellenére kell boldogulnia.

És mikor a börzék és a bankrendszer oszloposai panaszkodnak és fölháborodnak a pénz drágasága miatt és belátják, sőt napról-napra konstatálják, hogy az aranyban nagyobb mértékben való elvonása okozza ezt a nehézséget, a mikor jól tudják, hogy az aranyvédelem drágítja a pénzt a bankoknál, melyek ma kötelesek az óriási bankjegyforgalom arányában nagy aránytökeket tartani pénztáraikban, akkor elkeseredetten agítálnak a bimetalizmus ellen, mely ezeken a bajokon alaposan segítene.

Pedig hát ez a szédítő ellentmondás tulajdonképpen nem is ellentmondás azoknak a szemében, a kik a dolgok mélyébe látnak. A bankrendszer oszloposai a kik, mint az acélt a mágnes, úgy vonzák magukhoz a világ arányát természetesen idegenkednek a valutától, mely az ó aranybirtokaik értékét némileg esökkenté és inkább vonzódnak a mai állapotokhoz, melyek mellett a pénz, az ó pénzük ára emelkedik s a világ egyre erősebb mértékben válik adófizetőjükké.

És mégis, ezzel az élénk agitációval és leközdhetetlennek látszó ellentállással szemben éppen most hatalmasodik a bimetaliste-agitáció és azok, a kik az aranypénz mellett az ezüstpénznek is helyet akarnak szorítani s az

óriási mennyiségű, áruvesztett ezüstanyagot is a pénz bőségének fokozására akarják használni és ezzel a pénz drágulásának akarják elejét venni, éppen most érnek el olyan sikereket, melyek a valutapolitikai megváltás közel voltára engednek következtetni.

Angliában élénken folyik az agitáció a bimetalizmus érdekében s az irányadó körök egyre nagyobb koncessiókat tesznek a bimetalista agitációnak. Az angol bank kormányzója már határozott ígéretet tett az ezüstnek a bank alapitójaként való fölvételére nézve. A kormány hajlandónak mutatkozik az indiai pénzverők megnyitására s Amerika és Franciaország hírszerint megállapodott a bimetalizmusban.

A nemzetközi egyezség létrejötté már a legközelebbi konferenciától várható. És ezzel csapás éri a mai aranybanköröket, melyek a pénz drágaságát jajveszékés közben fokozzák saját érdekükben, a pénz a bankok ellenére is olcsóbb lesz, az aranypolitika drágító hatása megszűnik s az ezüst ára s ezzel a termények ára is emelkedni fog.

A mai viszonyok, melyeknek abnormitását még tagadni sem merik, meg fognak változni, a pénz drágulásának egy időre vége szakad s a gazdálkodás normális mederbe jut.

Nékünk magyaroknak kevés szavunk van ugyan a nemzetközi megállapodások létrejötténél, de azért csak mi is siettetnők az európai közvélemény bimetalista fordulatát, ha a magunk közvéleményét is latba vetnők. Magyarországon, a hány gazda van, annyi a bimetalista — csak hogy maga sem tudja. A magyar bimetalista-bizottságnak, mely két évvel ezelőtt alakult meg, lesz kötelessége, hogy az agitációt újra megkezdje s hogy e téren a gondolkodásra és akcióra érett gazdák között saját érdekükben mozgalmat indítson, melynek tanujait a nemzetközi akció közvetlen bajnokainak rendelkezésére bocsássa.

Az ezidei tél az akciónak lesz az ideje. Hiszszük, hogy a gazdaközönség hozzá fog járulni.

Az akácok nemesítése.

Az akácok különböző fajtáinak egész sokasága ismeretes, melyeket nem magok által, hanem oltás útján szaporítanak. A legjobb fajták: a gömbakác, a besoniana, mely koronájának laposítása által faszorok (allék) alakítására használják, a szurokakác, kis, sűrű, világos rózsaszínű virágával, a rózsaszínű virágzó akác, mely cserje alakban ápolják. A deczaisneana, nagy, hosszú rózsaszínű virágával, a monoptylia nagy, egyedül álló leveleivel, mely inkább függő ágakat mutat, a tulajdonképeni függő akác, kis levelekkel és a gulaakác.

Ha ezen fajtákat nemesíteni akarjuk, úgy ez egy üvegházban könnyen eszközölhető. Ha kézből két éves növényeket nemesítünk és cserépbe tételünk, a melegházban valamennyi galy könnyen kinő. Legtöbbször azonban a közönséges akácok törzseit koronamagasságban fogjuk nemesíteni még pedig a faiskolában. Ezen nemesítés mindazonáltal nem mindig sikerül azon biztonsággal, melyet elvárunk: a következőkben erre nézve egy tapasztalatot írunk be.

Az akácok nemesítésének sikerülte nem annyira a kiviteltől függ, mint inkább az időtől, melyben ezt tesszük. A hajtás előtt oltott galyak a szabadban nehezen fogamzanak, miután nem azonnal nőnek a törzshöz és a levegőn kiszáratnak. S ha a galyak a virágzás előtt oltatnak, még akkor se kielégítő az eredmény s ha a legerősebb virágzás után látunk hozzá, csak akkor fogamzik meg minden galy, s a hajtás nagy melegben június végén vagy július elején gyors. A zöldoltás, mint a szőlőtől, az akácoknál is megkíséreltetett, minden nagyobb eredmény nélkül azonban; itt-ott fogamzik ugyan egy galy, az eredmény azonban nem volt kielégítő, csak a virágzás utáni nemesítésnek van sikere, de akkor is jól őrzött galyakkal.

TÖZSDE.

— A Tiszántúl eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Buzában az irányzat szilárd volt és 25,000 mm. forgalom mellett árák változatlanul jegyeznek.

Határidők.

Budapest, okt. 15.	
Buza őszre	12.26
Buza tavaszra	11.90
Tengeri	5.10
októberre	4.48
Rozs őszre	8.50
Zab őszre	6.06

Értéktözsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, okt. 15.	
Osztrák hitel	351.80
Magyar hitel	385.—
Allamvasut	338.50
Rimamurányi	254.—
Villamos vasut	288.—
Salgótarjáni	616.—
Budapest közuti	377.—
Magyar leszámítoló	256.—
Magyar jelzálog	274.50

Az irányzat szilárd.

Bécs, okt. 14.	
Osztr. hitel	351.75
Magyar hitel	385.50
Allamvasut	333.37

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden 1897. október 15-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.75
Magyar koronajárdék	99.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	197.60
Ialmelési jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	155.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	141.—
Osztrák járdék papírban	102.—
Osztrák járdék ezüstben	102.—
Osztrák járdék aranyban	123.50
Osztrák korona járdék	101.75
1860. osztrák államsorsjegyek	143.—
Osztrák magyar bankrészvény	950.—
Magyar hitelbank részvény	385.75
Osztrák hitelintézeti részvény	352.—
Páris vista	333.52
20 márkás arany	952.—
Német birodalmi márka	58.80
London vistic	119.75
Páris vista	47.52 1/2
20 márkás arany	11.75

SZERKESZTOI POSTA.

Z. V. Ne higgye kérem! Más szelek kezdenek fujni. Az árverési csarnok valószínűleg meg lesz, mert ott csak a polgárság hummi-egymása kerül a piacra; de a város dolga egészen más; arról ugy véli a polgármester, hogy nem való volna a piacra vinni s az ujságok előtt a városi ügyeket illetőleg becsapták az ajtót. Hja! hibáztunk s most a mi rovásunk került a többi helyére. Vajjon ezek is el fognak égni?

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Különösen figyelemre méltó a hírneves

Dr. FORTI-féle sebtapasz,

de csak a valódi.

Ezen sebtapasz rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása által leggyorsabb gyógyulást eszközöl mindennemű sebeknél — égés sebeknél különösen azonnali fájdalomcsillapítással — valamint egyéb legkülönbözőbb külbajokban. A női emlő gyulladásánál biztos eredménnyel alkalmaztatik. A csomagok ára a legkisebbeké 35 kr., a közep-nagyságúaké 50 kr., a legnagyobbaké 1 frt. használati utasítással együtt. Minden nagyobb város gyógyszerárában kapható.

Ezen gyógytápasz készítője: Forti László, Budapest, II-ik kerület, Iskola-utca 28. szám.

Óva intjük a t. közönség megtévesztésével nevével és ugyanazon cím alatt forgalomba hozott, az eredetiehez azonban miben sem hasonló hatástalan utánzásoktól. Ez okból a Forti-féle sebtapasz csak akkor fogadható el a Forti-féle sebtapasz gyanánt, ha a használati utasítás védjeggyel és azonkívül a csomagok külsején is látható Forti László eredeti kézzel írt aláírásával, a csomagok pedig neve kezdőbetűivel F. L. lepecsételve vannak.

Tessék tehát ezeket figyelme méltatni s mindig így kérni:

Dr. Forti-féle sebtapasz

(Forti László eredeti gyártmány.) 292 4-10

555/1897. tkv. sz.

Árverési hirdetés.

A nagyvárad kir. törvényszék mint tkvi hatóság által Márta Stefán végrehajthatónak Hanga Vasvári végrehajtást szenvedő elleni 421 frt 67 kr. tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedő tulajdonául felvett ezen tkvi hatóság területén fekvő s a kardói 17. sz. tkjvben foglalt A. I. 1—6. r. sz. a. ingatlanokból a kardói 18. sz. tkjvben foglalt A. I. 1—6. r. sz. a. ingatlanokból, végre a kardói 41. sz. tkjvben foglalt A. I. 2—4. r. sz. ingatlanokból a Hanga Vasvárit mindegyikből $\frac{1}{3}$ -ad részben illető jutalékra a kért végrehajtási árverés az 1881. LX. törvényczikk 146. §-a értelmében elrendeltetik s foganatosítására határidőül 1897. évi november hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája Kardó község házában kitűzetik. Kikiáltási ár a kardói 17. sz. tkjvben foglalt jutalékra 452 frt 34 kr. a kardói 18. sz. tkjvben foglalt jutalékra 163 frt, a kardói 41. tkjvben foglalt jutalékra 25 frt azonban az árverésre kitűzött ingatlan szükség esetén ezen áron alul is elfogadhatni. Venni szándékozók bánatpénzül, a kikiáltási ár 10%-át vagyis 45 krt 20 kr illetve 16 frt 30, illetve 2 frt 50 kr. tartoznak készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban letenni.

A vételár részletben fizetendő, és pedig az első részlet az árverés napjától számított 15 nap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számított két hónap alatt, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 5 százalékos kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Kardó község előljáróságánál megtekinthetők.

Nagyvárad kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. 1897. augusztus 16.

Olasz Gyula. kir. törv.-széki b. távollétében:

Barry,

kir. törv.-széki bíró.

GLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsaplógép-készletek $\frac{2}{3}$ egész 12 lóerőig, szalma-kaszáló-gepek, here-cseplők, tisztító-rostak, konkolyozók, kaszáló- és arató-gepek, szennygyűjtők,

legjobb sorvetőgépek, boronok, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daralók, őrő-malmok, egytemes kezelékek, ké- és háromvasú-ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:

Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára
OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherceg és Klotild főhercegnő ö császár és királyi fenségeinek udvari szállítója
BUDAPEST, IV. ker., Váci-utcza 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat. Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg-aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kivanatra bérmentve küldök. (242) 47—52

Műhímzés.